

Tuse Å's Ørredsammenslutning

Den 01.08.1986 købte jeg og min familie, min hustru Kirsten og vore to drenge, Kasper og Thomas, "Kildegården", matr. nr. 14 A, beliggende Kalundborgvej 260 Tuse, areal 24,9 ha.

På daværende tidspunkt hed hovedgaden i Tuse Kalundborgvej. Da Tuse fik sin "omfartsvej", kaldet Landevejen, blev vejen gennem Tuse by ændret til Tuse Byvej. Kildegården har nu adressen Tuse Byvej 102, Tuse, 4300 Holbæk.

Vi købte gården af Ester og Gunnar Hermansen. Gunnar havde overtaget den fra sine forældre. Gården havde været i slægtens eje i flere generationer.

Gunnar fortalte, at hans far, Valdemar Hermansen, omkring 1895 borede efter vand på gårdspladsen. Pludselig sprang en kilde, og den har løbet lige siden med en vandmængde på ca. 1000 liter pr. time.

Gunnar fortalte også, at man kølede mælken i vandet fra kilden, der havde en temperatur på ca. 6 grader, og det medførte, at mælken, også i sommervarmen, var af første klasse.

I lokalhistorisk forening er omtalte ejendom anført under navnet Lergravgården.

Gunnar fortalte endvidere, at det var ham, der omdøbte gården til Kildegården p.g.a. kilden på gårdspladsen.

I de 16 år jeg og min familie boede på Kildegården er kilden kun en enkelt gang holdt op med at løbe, og det var da kommunen opførte pumpestationen ved Tuse Å, hvor man sænkede grundvandet for at kunne gennemføre projektet. Efter færdiggørelsen af projektet sprang kilden igen.

I 1986 fik jeg og min familie besøg af slagtermester Finn Hansen, Tuse. Han var en inkarneret lystfisker.

Finn Hansen er en yderst sympatisk mand og i løbet af kort tid indgik vi en aftale om, at Tuse Å's Ørredsammenslutning flyttede ind på gården.

Kilden gav rigeligt med vand til ørredklækkeriet.

Kildegården er en firelænget gård med et gammelt faldefærdigt hønseshus ude bagved.

Først blev der klækket ørreder i en sidelænge, men snart blev det gamle hønseshus sat i stand og brugt til ørredklækkeri. Siden blev der placeret 2 store kar til opbevaring af fiskene før de blev sat ud.

Om efteråret blev ved elfiskeri fundet moderfisk til den kommende yngelpleje. Nogle af moderfiskene var ørreder på op til 10 kg.

Biolog Peter W. Henriksen var den fagligt ansvarlige på projektet.

Der var en ide om, at hver å havde sin egen fiskestamme, altså ørredstamme, og derfor blev moderfiskene fanget i Tuse Å for at bygge videre på denne stamme.

Fiskene blev "strøget" og sæd fra hannerne spredt ud over fiskeæggene, der blev anbragt i bakker i hønsehuset og med konstant gennemløb af vand fra kilden. Vandet blev pumpet fra kilden til hønsehuset.

Det var et stort arbejde at fjerne ubefrugtede æg fra bakkerne hver dag. Efter nogle uger klækkede æggene og efter et stykke tid i bakkerne i hønsehuset blev de små ørreder sat ud i de 2 store kar og til allersidst udsat i Tuse Å. Produktionen var oppe på ca. 100.000 ørreder pr. år.

Jeg og min familie flyttede fra Kildegården oktober 2002 efter at være eksproprieret af Vejdirektoratet i forbindelse med forlængelse af Holbækmotorvejen, Rute 21, og etablering af omfartsvejen ved Tuse, kaldet Landevejen.

Klækkeriet fortsatte et par år efter at vi var fraflyttet Kildegården for derefter at lukke ned, da ejendommen af Vejdirektoratet blev solgt til anden side.

Tuse Å har haft 3 forløb ved Tuse. Åen er lagt i slyngninger i den nuværende linjeføring, som er udført ca. år 2010 på strækningen mellem Landevejen og Rute 21 og samtidig blev området omdannet til et vådområde, hvilket har ført til et fint naturområde for dyr og fugle.

Åen blev opført i dobbeltprofil, hvilket gør, at den langt bedre kan afhjælpe oversvømmelser og sikre fiskene gode forhold sommer og vinter.

Jeg vil tillade mig at tilføje, at Tuse Å burde omlægges i dobbeltprofil på strækningen fra Kalvemose Å til Landevejen og fra Rute 21 til udløbet i fjorden.

Skrevet af Hans Chr. Nielsen, Tuse.